СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 74. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 31. марта, 1925. VOL. XXXIII. No. 74. Jersey City, N. J., Tuesday, March 31, 1925. THREE CENTS

Проєктують оглядати іміґрантів в старім краю.

НЮ ЙОРК, 30. марта. — Подана недавно вістка, що богато еміґрантів з Ірляндії завертається з Америки яко хорих на серце, рушила знова справу іміграції. Межи иншими айриські організації підняли питанне зарадження тому злу, щоби іміґранта завертати через його здоровля аж від американського берега. Генрі Керен, комишенер іміґрації в нюйорськім порті, заявився публично за тим проектом; він каже, що конгрес повинен заявитися за законом, після котрого всі іміґранти повинні переходити лікарські оглядини ще в старому краю.

ПЕРУ ПРОТЕСТУЄ ГОРЯЧО ПРОТИ РОЗСУДУ ГРАНИЧНОГО СПОРУ МЕЖИ ПЕРУ А ЧІЛЕ.

ВАШИНГТОН, 29. марта. — Уряд південно-американської републики Перу вніс урочистий протест проти розсуду граничного спору межи Перу а Чіле, який недавно зробив за згодою обох спірних сторін американський уряд. В тій справі Перу внесе незадовго ноту, в якій буде підносити несправедливість розсуду та домагатися його відкликання.

АМЕРИКАНСЬКІ ВЧЕНІ ПРОБУЮТЬ ПЕРЕМІНЯТИ ЖИВЕ СРІБЛО НА ЗОЛОТО.

ШИКАГО, Илинойс, 29. марта. — Хеміки Шикаґовського університету пробували собі доконати штуки, яка вдалася німецьким ученим, та виробляти золото з менче шляхотних мінералів. Пробували вперед переміняти живе срібло на золото; хоча їм вдалося виробити метал, що важив так, як золото, все таки се він не мав барви золота, а живого срібла.

КУЛИДЖ ЗА ДІТОЧИМ ДНЕМ.

ВАШИНГТОН, 29. марта. — Кулидж заявився за пляном кількох організацій урядити сього року врочистий Краєвий День Діточого Здоровля. Сим днем має бути день 1. мая, а мається його посвятити пропаґанді дбання за здоровля дітий.

ВПЛИВ РАДІЯ НА КНИЖКИ.

НЮ ЙОРК, 29. марта. — Космо Гемилтон, англійський письменник, що тепер перебуває в Злучених Державах, говорив тут в одним клюбі про вплив радія на літературу. Казав він, щонезадовго люди вже не будуть читати самі повістий, а автори будуть їм читати свої твори через радіо.

ЗАПОВІВ ЗЕМЕТРУС.

НЮ ЙОРК, 29. марта. — Сейсмоґрафічний уряд Фордгемського Університету в сьому місті записав нині коло години 4. сполудня кілька потрясень землі. Їх осередок лежав які 2,200 миль звідсіля.

Найцікавійше, однак, те, що уряд дістав телеґрафічну вістку з Італії, в котрій сей землетрус був вивороженений якимось Рафальом Бенданді з італійського міста Фаенци. На запити університету, хто се такий сей Бенданді, університет дістав вістку, що Бенданді се „чародій землетрусів". Він з фаху майстер до роблення меблів, але читав всю наукову літературу про трясення землі ймає власні сейсмоґрафічні прилади (до записування потрясень землі). Кромі того він має такі чуткі нерви, що й без прикладів може відчути потрясення землі.

„РОЗПОЛІТИКОВАНИЙ НАРОД".

НЮ ЙОРК, 29. марта. — У своїм відчиті про Чехо-Словаччину, який дали в Комюніті Форум др. і пані Чапеки, обоє представляли Чехів як розполітикований народ. Говорили вони, що політика доведена в Чехії до божевілля, гейби радіо в Америці. Наслідком того Чехи мають за богато партій.

УЧИТЕЛЬ РЕЛІГІЇ ПРОТИ ЗАКОНА ПРО НАУКУ ЕВОЛЮЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 29. марта. — В бруклинськім центральнім відділі організації „Молодих Христіян" („Уай. Ем. Сі. Ей"). виголосив др. Шайлер Метюс, декан теольоґічної школи на Шикаґовськім університеті, відчит про заслуги науки для релігії. Бесідник осудив недвозначними словами виданий недавно закон стейту Тенесі, проти навчання науки про еволюції (розвій висших родів звірят з низчих) у школах, удержуваних публичними грішми. На його думку, наука вже доказала розвій висших родів з низчих і бесідник не бачить у сій науці нічого противного релігійним почуванням.

ВБИЙНИЦЯ МАТЕРИ ПЕРЕД СУДОМ.

САН ФРАНЦИСКО, Каліфорнія, 29. марта. — Перед стейтовим судом в сьому місті почалася судова розправа проти 16-літної Дороти Елингсон, обжалованої за вбитте власної матерри. Один зі знатоків психіятрії (науки про душу), покликанийдержавою, заявив, що обжалована божевільна. Судця сказав, що як з ним згодяться другі знатоки психіятрії, то він перерве розправу та перенесть [illegible] до дому для божевільних.

СОНЦЕ, 600,000 РАЗІВ СИЛЬНІЙШЕ ВІД НАШОГО.

КЕЙМБРИДЖ, Месечузетс, 29. марта. — Гарлов Шеплі, професор астрономії на Гарвардськім Університеті, та директор астрономічної обсерваторії сього університету, обчислив, силу світла звізди Дорадуса, найбільшої звізди на нашім овиді. Після сих обрахунків, требаби світла 600,000 таких світил, як наше сонце, щоби дорівнати силою світлови звізді Дорадусови. Промір сеї звізди виносить 186 міліонів миль (промір землі всего 8,000 миль).

ВЖЕ ТЕПЕР ШУКАЮТЬ КАНДИДАТІВ.

ВАШИНГТОН, 29. марта. — Републиканські провідники відбули тут наради й на них вже розбирали питання кандидатур у 1928 році. Говорили навіть про кандидатів на президентуру; підносили, що президент Кулидж може знова бути кандидатом партії, якщо в межичасі не настане безробітя та безнесовий застій. Сенатора Бора, та міністра торговлі Гувера згадувано теж [illegible]

НЕВІДРАДНЕ ПОЛОЖЕННЄ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Український Наркозем у становив, що в цьому році загине більша площа озимих засівів, ніж у минулому році. Велику частину озимого засіву прийдеться, пересіяти, але відпущених на це з центру 2½ пів міл. карбованців не вистарчають. Наркозем прохати ме союзний уряд одпустити на це, ще 2.2 міл. карб.

Той самий український наркозем повідомляє, що справа забезпечення українського селянства хліборобським ремаментом стоїть дуже зле. 34 прц. всіх господарств зовсім не мають ремамету. Кількість господарств, що мають „почвообрабативающія орудія" (це-б то по просту плуги й борони) становить 57 прц.

НАРАДА УКРАЇНСЬКИХ ВИДАВЦІВ.

.Уряїнський Громадський Видавничий Фонд 10. с. м. скликав нараду українських видавців для організації збуту книжок, як на еміґрації, так і на українських землях. Нарада винесла такі постанови: 1) В цілях успішного розповсюдження книг вважає нарада необхідним утворити спеціяльне бюро для розповсюдження книг; 2) Бюро має видати загальний каталог видавництв, які пристануть до цього обєднання; 3) Бюро, як найскорше має утворити при У.Г.В.Ф. книгарню; 4) Бюро має подбати про організацію, по всіх закутках, як Чехословаччини, так і поза її межами, своїх аґентур на комерційному ґрунті; 5) Бюро має подбати про організацію книгонош, через місцеві аґентури; 6) Бюро має, як найширше використовувати пресу в цілях розповсюдження книги і по можливости засилати свій бібліографічний бюлетень, хоч неперіодичний; 7) В цілях налагодження розповсюдження книг нарада вважає необхідним послати до краю свого делегата для нав'язання з місцевими книгарськими установами тіснійших зносин: 8) Нарада вважає необхідним прийняти участь в майбутній виставі культурних придбань еміґрації і видати до того часу показник всіх видань.

СПРАВА ДРА. Я. СЕЛЕЗІНКИ.

У вересні минулого року відбулася перед судом присяжних у Львові розправа проти дра Ярослава Селезінки, б. члена уряду През. ЗУНР. По тій розправі засуджено дра Ярослава Селезінку на два роки тяжкої вязниці. Від того присуду вніс був оборонець др. Глушкевич дуже основно зложене зажаленя неважности, а дра Селезінку по 6-місячній слідчій вязниці випущено на волю. 4-го ц. м. відбулася касаційна розправа перед Найвисшим судом у Варшаві. По глибоко обдуманій і перекомуючій промові оборонця дра. Антона Гарасимова зі Стрия, скасував найвисщий суд присуд першого і завернув цілу справу до поновного розсліду судом присяжних у Львові.

САМОВБИВСТВО ВИНАХІДНИКА ПРИ ПОМОЧИ ВЛАСНОГО ВИНАХОДУ.

Німецький хемік Йосиф Борн приїхав до Лондону, щоби продати свій винахід — штучну ві[illegible] котину. З [illegible] відібрав собі життє, [illegible] штучну [illegible]

ПОЗІР! ШАНОВНІ ДЕЛЕГАТИ І ДЕЛЕГАТКИ! ПОЗІР!

ЦЕРКОВНИЙ ХОР ІМ. ЛИСЕНКА В РАЧЕСТЕР, Н. Й.

відограє прекрасне представленне

„КОХАЙТЕСЯ ЧОРНОБРИВІ"

драма в 3-ох діях, після поеми Шевченка „Катерина".

В ВІВТОРОК, ДНЯ 7-ГО КВІТНЯ 1925 РОКУ

ВЕЧЕРОМ ТОЧНО О ГОД. 8-ій в LABOR LYCEUM, 580 ST. PAUL

В СЕРЕДУ ДНЯ 8-ГО КВІТНЯ 1925 РОКУ

ВЕЧЕРОМ ТОЧНО О ГОД. 7.30, в AMALGAMATED, 476 CLINTON AVENUE

Церковний хор відограє друге представленне в честь Шан. Делегатів, а іменно:

„МАЗЕПА"

Історичну драму в 5 діях і 6 картинах.

Церковний хор постановив вшанувати Шановних Делегатів і Делегаток 16. Конвенції У. Н. Союза тим, що відограє в їх честь „Мазепа". Кождий знає, хто був Мазепа, тому кождий буде мати спосібність побачити його в Rochester підчас Головної Конвенції, та провести весело вечір і відпочати по цілоденних перемученнях, які спричиняє Конвеція. Щоби провести весело вечері, то проситься запамятати повисші дві прекрасні оказії, яких дуже мало: „Кохайтеся чорнобриві" і „Мазепа".

Аматори доложуть своїх сил, щоби задоволити Вас, Шан. Делегати, і загал, який з Рачестер на ці представлення прибуде. — До побачення.

73,5,7

Церковний Хор ім. Лисенка.

КОМУНІСТИЧНИЙ РУХ СЕРЕД ПОЛЬСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

Видачу польського комуністичного посла Ланцуцького судові використали комуністичні організації задля живої агітації поміж робітництвом. І так на Гор. Шлеську робітники копальні „Фіцінус", зібрані 16 м. м. у числі 1800 осіб, винесли резолюцію протесту проти даної видачі комун. посла. Теж саме ухвалили збори комун. робітників у Замостю. Очевидно, що при цій нагоді попалось у резолюціях ППС-ам, Н.ПР-івцям і всій „буржуазній реакції" на землі суцій.

ЖІНОЧІ ПОЛІЦІЯНТИ.

Ліґа Народів, яка радила над методами поборювати торговлі живим товаром прийшла до того самого переконання, що міжнародний конгрес Криміналістів у Грацу, а саме про користність установи жіночої поліції. Тепер чуємо, що польське міністерство внутрішних справ рішило певну скількість посад у т. з. обичаєвій поліції для береження публичної моралі, зарезервувати для жінок. Вже тепер приймають зголошення кандидаток, які раніш мусять перейти тримісячний вишкіл. Організацію жіночої поліції перейняла головна команда поліції. Він кандидаток вимагають теж рекомендацій від громадян організацій і свідоцтва з 4 кл. сре[е]дньої школи,або 7 кляс виділових шкіл. Поліціянтки мусять мати примісний вік, а саме між 25, а 45 р. життя Їх завданням буде боротися з проституцією і торговлею живими товарами, а також уморяльнюючо впливати на дівчата, які ще можна ратувати з неморального багна. „Дзеннік Людови" додає досить влучний коментар для урядової звістки, а саме: невідомо нам, як буде відбуватися вишкіл кандидаток на поліціянтки і хто та чого буде їх вчити. У всякому разі школи й інструктори проминуть цілі коли інквизиційні засоби будуть вазані, як педаготічні методи для ратування упавших жінок. Тих метод тримаються досіль поліціянти, але певне вони не мають на совісти ані одного випадку добуття якоїсь дівчини з багна".

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДЯНЕ САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО [illegible]

ДОСЛІДИ НАД ЗВИЧАЄВИМ ПРАВОМ.

При ВУАН у Київі істнує при соціяльно-економічному відділі окрема комісія для вивчення народнього звичаєвого права на Україні. Протягом 1924 р. розглянено і опрацьовано цілу низку справ з цієї области н. пр. про суть земельно-правових стосунків, про родину та розділ майна між її членами, про приймачество про звичаєво правові норми в царині права родинного і річевого. Крім того були зроблені доповіді на теми: трудовий принціп та його значіння в сьогочасному праві і в селянському побуті, земельний кодекс та звичай; питання українського звичаєвого права у нинішній правничій літературі і ин.

ЗАГАДОЧНЕ ВБИВСТВО

В Ясениці сільній дрогобицького пов. невідомі справники з невідомих причин вбили господаря Михайла Гапуняка. Його жінка Катерина Гапуняк, вийшовши з ранку з хати, побачила на обійстю калюжу крови, а пішовши кривавим слідом зайшла до саду, де в ямі найшла жорстоко змасакроване тіло свого мужа. Поліційне слідство устійнило, що Михайло Гапуняк прийшов пізно в ночі до дому, невідомі справники напали на нього і убили перед хатою, а потім тіло заволікли до саду і покинули у ямі. Ціла справа є покищо окутана тайною.

ЗВИЧАЇ У „ДЕМОКРАТИЧНИХ РЕПУБЛИКАХ"

Один варшавський суддя, що вів слідство у справі, яка торкалася духовного суду, звернувся з якимсь діловим записом до польського архієпископа Каковського. Свій урядовий запит написав на четвертині звичайного канцелярійного паперу, так, як цього вимагають приписи міністерства судівництва. Діставши такого листа канцелярія архиепископа телефонічно висловила самому міністрови судівництва своє обурення, як це можна було до такого достойника, як архиепископ Каковский писати звичайним канцелярійним стилем на звичайному клаптику сірого паперу, без збереження спеціяльної уважливости, що до форми! Наслідок тої телефонічної інтервенції був такий, що і міністер справедливости (судівництва), як стій без суда і слідства доручив суспендувати суддю.

Німці ще не вибрали президента.

БЕРЛИН, 29. березня. — В нинішніх виборах президента Німеччини голоси розбились.

Консервативний кандидат др. Карль Яррес дістав найбільше голосів — 8,000,000. По ньому іде соціяліст Отто Бравн, котрий дістав 6,500,000 голосів, і вкінці католик др. Вільгельм Маркс, котрий одержав 3,000,000 голосів.

Президент буде вибраний при слідуючих виборах 26-ого квітня с. р. Коли републиканські партії обєднаються, то мають виглядн на успіх. Тоді соціялістичний кандидат побіде би націоналістичного.

БОЛЬШЕВИКИ ХОТЯТЬ ВЖЕ ПРОДАТИ ДІЯМАНТИ ЗАГРАНИЦЕЮ.

ПАРИЖ, 28. березня. — Сюди приїхав з Москви совєтський представник Євдокімов глядати збуту на царські діяманти, які большевицький уряд держить під землею в Кремлі.

Вінкаже, що вартість сих діямантів виносить один міліярд золотих рублів ($500,000,000). Однаґе тутешні Москалі, що займали визначні становища за царської влади, запевнюють, що се неправда, що, як кажуть, вартість усіх царських діямантів і дорогих камінів обчислено на 38 міліонів золотих рублів.

АРАБИ ПРОТИ ЖИДІВ.

ЄРУСАЛИМ, столиця Палестини, 27. березня. — З нагоди приїзду лорда Балфора до Палестини Арабський Національний Комітет видав прилюдну відозву, яку розіслав по усьому світу.

В протесті докоряє Комітет Анґлії, що віддала насильно власть в Палестині жидівській меньшости.

ГОЛОДНА УКРАЇНА.

На засіданню харківської губерніяльної комісії дл ядопомоги голодуючим представник Волчанського повітового виконкому заявив, що у Волчанськім повіті протягом місяця січня було 32 випадки голодової смерти. Селянство повіту вже третій місяць очікує урядової харчової допомоги, але все марно.

Постановою українського Раднаркому заборонено вивозити з Полтавщини, Київщини та Чернигівщини жито і пшеницю, к яу зерні так і в борошні. Заборона поширюється на державні, кооперативні і приватні організації.

Управління миколаївського, теодосійського та новоросійського елеваторів одержали з Москви наказ припинити погрузку збіжа для закордонного вивозу, а натомість приступити до погрузки збіжа для внутрішніх голодуючихрайонів згідно з пляном комісії РРикова.

СТАН СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НА УКРАЇНІ.

Український Наркомзем установив, що в сім році загине більша площа озимих засівів ніж в минулому році. Велику частину озимого клину прийдеться пересіяти, але відпущених на се з центра 2½ міл. карб. не вистарчить. Наркозем прохати-ме союзний уряд одпустити на се ще 2.2 міл. карб.

Тойсамий український наркозем повідомляє, що справа забезпечення українського селянства хліборобським ремаментом стоїть дуже зле. 34% всіх господарств зовсім не мають ремамента. Скількість господарств, що мають „почвообрабативаюшія орудія" (цебто попросту плуги й борони), становить 57%.

РОБІТНИЧЕ ЖИТТЄ НА УКРАЇНІ.

Кріза хліборобства тяжко відбилась і на становищі українського робітництва. Робітничімаси, особливо в промислових районах, останніми часами все голоснійше висловлюють свою незадоволеність і місцями не спиняються перед одвертими виступами. Так, на вугільних копальнях біля Попасної, в Донбасі, 2-го лютого дійшло до кровавих сутичок. Не мавши протягом двох місяців виплати й довідавшись, що гроші за січень будуть виплачувати аж 15-ого лютого, робітники зажадали, щоб їм хоч трохи грошей дали наперед. У відповідь на се адміністрація копалень викликала військовий відділ і звеліла йому розігнати робітників. Счинилась бійка між військом та робітниками, причім тяжко поранено 3 і легко поранено 14 шахтярів.

В Юзівці від кінця Різдвяних Свят до 28 січня забито 2 комуністів і на смерть побито 19 комсомольців.

Щоб хоч трохи заспокоїти робітників і запобігти новим виступам, раднарком призначив 300,000 карб. на організацію заробітків у Макієвськім та Юзівськім районах.

ПОВСТАННЯ НА УКРАЇНІ.

У Суражськім повіті, на Черничівщині, повстанчий загін, складений з клинцівських безробітних і доокoличних селян, протягом двох тижнів розгромив усі низові парткоми в районі Клинців, а в цілім повіті більше 60 низових партійних установ. Між 12 і 28 січня повстанці забили 9 комуністів, 3 сількорів і 8 совітських урядовців. Загін напав на поштовий поїзд коло ст. Унеча, на 2 склади Хлібопродукта і на аґентуру Держбанку в Клинцях. Цілий Суражський повіт оповіщено в стані надзвичайної охорони.

Мелітопольська „тройка" наказала начальникам карних відділів розстрілювати на місці кождого, хто попадеться зі зброєю в руках. Такса[м]о звелено розстрілювати всіх, у кого знайдено буде зброю в хаті.

В селі Новий Мерчик, харківського округа, вбито на смерть побито сількора Партала.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J,
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідае.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ОЩАДНІСТЬ ЧЛЕНА ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ

Як видно було зі статті про три головні основи запомогової орґанізації, кождий член в науково й законно обоснованій орґанізації складае на свое посмертне до двох фондів. Одна частина йде на фонд посмертний, а друга частина йде на фонд резервовий. З усіх гроший, які члени одного віку заплатять до фонду посмертного, виплачуеться біжучі видатки на посмертні по членах того самого віку. Решта йде на фонд резервовий, щоби з того фонду доплачувати до фонду запомогового, як члени даного віку постаріються.

Щоби вияснити справу, возьмім примір.

Після табельки смертельности, уложеної конгресом запомогових орґанізацій, серед 20-літних членів умирае на рік стілько, що обезпеченне такого члена на 1,000 долярів коштуе на рік 5 долярів. Після нашого статута, такий член платить на свое посмертне 90 центів у місяць, або 10 долярів 80 центів у рік. Отже зі сеї суми $10.80 центів 5 долярів піде до фонду посмертного на заплаченне посмертних по 20-літних членах, що помруть за рік, а решта, себто $5,80 піде на складаний процент до резервового фонду. Як сей член буде мати 25 рік життя, то він все ще буде платити $10,80 в рік; оплата посмертних у тому віці буде виносити вже $5,20, себто на фонд резервовий піде $5,60, себто вже о 20 центів менче. Як він буде мати 30-ий рік життя, то він далі буде платити $10,80 на рік, але з того на фонд посмертний відійде $5,55, а на фонд резервовий $5,25. І так воно піде дальше. Як він буде мати 40-ий рік життя, то на посмертний фонд піде резервовий $7,17, а на $3,63. В 45-ім році життя на фонд посмертний піде $8,87, а на фонд резервовий $1,93. Як він буде мати 50-ий рік, то посмертний фонд на сей вік буде мусіти мати від кождого члена того віку $11,44; з огляду на те, що член платить лишень $10,50 на рік, то 94 центи треба буде вже взяти з фонду резервового. Як йому буде 60-ий рік життя, то на виплату посмертних по померших членах того віку треба буде найти 22 доляри 75 центів у рік, значить орґанізація мусить перенести аж 11 долярів та 95 центів.

Сей примір, здаеться як слід вияснюе призначенне фондів запомогового та резервового та їх відношенне до себе. Він показуе, що кождий член науково й законно зорґанізованої запомогової орґанізації назбирае в орґанізації фонд резервовий. Сей фонд росте й росте, з одного боку з вкладок члена, з другого боку зі складаного проценту, — аж поки член не осягне віку, в якім вся його вкладка не почне виходити на заплату посмертних по членах його віку. Від того часу його посмертна ощадність уже починаеться зменчати, бо кождого року з неї відходить до фонду посмертного що раз більша сума.

Зі сего, що досі було сказано, вже виходить ясно також і те, на стільки мають слушности ті, які думають, що запомогова орґанізація повинна звертати їм по упливі якогось часу всі вкладки, вложені ними до орґанізації. Сі люди помиляються тому, бо вони не знають, що орґанізація видавала частину сих вкладок на сплату посмертних по ровесниках нашого члена. Однак, сі люди мають по части слушність. Вони мають слушність о стільки, що орґанізація справді мае деяку ощадність від них. Вони мають слушність власне щодо резерви, щодо сеї надвишки його вкладки понад потреби фонду запомогового. Резерва, як сказано в горі, складаеться в касі на те, щоби з неї брати на посмертне, як член уже постаріеться і посмертне для його ровесників буде виносити в рік більше, як виносить його річна вкладка на посмертне. Колиб член захотів виступити з орґанізації ще заким вичерпаеться його резерва, ним призбирана в орґанізації, то тоді заходить зараз питанне, що зробити з його резервою.

Щож роблять з резервою запомогові орґанізації?

Наша орґанізація резерви виступивших членів лишала в фонді резервовім. В той спосіб фонд резервовий кріпшав, орґанізація ставала краще на ноги, значить члени мали більшу певність, що їх права будуть заспокоені. Так теж робить більшість запомогових орґанізацій.

Про те, як роблять другі, та о стільки се можливе робити, буде розяснене в другій статті.

НЕ СПАТИ

Берлінський Український Прапор пише:

Корисні для Польщі міжнародні умовини пошили її в піре і то переважно в чуже. Але вони зміняються: Корисна для Польщі міжнародня ситуація дійшла вже до вершка, та тепер хоч поволи, але постійно падае в низ.

Факт, що відносини в сій частині Европи, де нині розсілась Польща, не устійнені; що одного дня може прийти в мирний або й немирний спосіб пора на ревізію польських границь, мусимо мати постійно на увазі й відповідно до сього поступати. Мусимо готовити наші сили в краю, мусимо підносити постійно наш голос закордоном, щоб у критичній хвилі нас не уважано неістнуючими, щоб не рішали про нас без нас.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК

СПРАВА ЗАМАХОВЦЯ (?) ШТАЙҐЕРА А ЖИДІВСЬКІ ШТУЧКИ В ЦІЛИЙОГО УВІЛЬНЕННЯ

(Допись зі Львова).

Великий був розгардіяш в цілім „моцарстве" а зосібна в його дефензиві, коли одної гарної днини у вересни м. р. хтось поважився у Львові кинути бомбу (кепевку!) на президента „Найяснейшої" Войцеховського. Зловили тоді якогось молодого Еврея Штайґера і нуж: „До трибуналу з нім"! Тай поставили його таки перед нагнлий суд і туй-туй був би запізнався з польськими дулами крісовими, коли би в сам час не прийшов до оборонця його лист від Укр. Військової Орґанізації, котра вину замаху прийняла на себе.

Досить, що Штайґера з його справою відіслано до звичайного карного суду і він бідачисько вже більше як пів року сидить у слідчій вязниці, а тимчасом ціла „поліція паньствова", суди і такі инші корисні і приемні інституції рухаються на всі боки як би зібрати доказзи його вини, або бодай найти якого иншого винуватця. І тим власне „спренжистим забеґам" мае завдячувати бідна Ольга Вербенець свої тяжкі муки а її суджений свое „знікненьце без сляду".

Остаточно і львівські жиди яко добрі польські патріоти взялися помагати „владзи народовей" і наняли бувшого польського поліцайника а потім приватного детектива Дворніцкого, щоби конче якось винайшов „віновайцен". Але добре то карати: шукай, коли за „віновайцон" ні сліду ні духу! Одним словом: Роди бабо дитину! — коли баба не мае як.

Та Дворніцкі — „дзельни мож" взявся на способи: коли нема правдивого „віновайци" під рукою, то треба його самому зробити. Наймав він отже від себе якесь кепське індивідуум на прізвище Микитин а цей знову зачав забігати коло якогось бідного українського соціялдемократа Панчишина, сина домашнього сторожа (гавсмайстра). І тій то жертві провокації підложив він бомбу, а потім через Дворніцкого стягнув на це місце (мабуть на подвірю) поліцію. Панчишина арештовано, але не мож йому було доказати звязку з бомбою, а що до замаху на Войцеховського — то він виказав цілком вистарчаючо свое алібі (то е, що тоді був десь инде). Такий вислід слідства обурив польську поліцію „до живего" і вона взялася найперше до провокатора Микетина, а той певно при застосованню лабяко-кайданівських метод подав їй дуже інтересні інформації. З них вийшло, що його, Микитина наймив за добрі гроші Дворніцкі, а того знову за ще ліпші жидівський комітет заложений для ратовання Штайґера. Почалися отже арештовання та ревізії між жидами а при тій нагоді знайдено у печатникара Гляцермана форму після котроїівнвиробив печатку відбиту на згаданім письмі Військової Орґанізації. Але печатки тої В. О. не замовляла але казав її зробити власне той жидівський ратунковий комітет. Виходило з того що він також і те письмо підробив, і що укр. Військова Орґанізація навіть про це нічого не знала.

Яко членів того комітету арештовано дальше друкаря Еґера, інжинера Корнблюта і еще кількох инших.

Справа загалом вийшла досить неприемна і для жидів, котрі зістали здемасковані яко люди,що можуть і невинно чоловіка післати на розстріл або на тяжку тюрму але і для Поляків, що мусять задиратись з Жидами, котрі Полякам не дадуть з собою так поступати як з Українцями.

Але найцікавійше те, що бідачисько Штайґер сидить дальше в тюрмі хотя ніяких доказів проти нього нема. Польська пиха однак не припускае, щоби можна сказати: „нон поссумус", то е: не можемо — знайти виновника. Ні! Вони мусять конче на кімсь вимусити признанне, мусять конче якогось невинного поставити під кулі, щоби потім сказати з емфразою: „справедлівосці сталосен задосць!".

Дуже інтересну характеристику тих „бадань", при помочи котрих польська поліція позискуе такі зізнання, яких її треба — помістила знаменито редаґована гумористична часопись „Зиз" і я позволю собі напровадити тут дотичний уступ.

„Поліція шукала одного визначного саботажника. Для розпізнання вислала до всіх поліційних станиць „на кресах" по шість фотографій проступника в ріжних позах. В тиждень пізнійше один „спренжисти" командант станиці донис: „Зшести присланих фотографій — пять саботажників сидить вже під ключем. Після суворого допиту чотирох призналось до вини а пятий не міг бо вдарився необережно і лежить в шпиталі. Шестого маю надію цими днями зловити".

Як бачимо характеристика хоч досадна але влучна. І я щиро поручаю Вп. читачам „Свободи" ту знаменито редаґовану часопись гумористичну „Зиз". Адміністрація її находиться у Львові, ул. Руська ч. 18., а річна передплата виносить $3.

О. Левицький.

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ!

Як ножем по склі! Серед загальної гармонії почуеш нараз скрипливий, фалшивий звук, що аж мурашками по спині перебіжить. Оттак поміж конвенційними проектами е декілька таких, що дивуешся і вірити не хочеш, що це писали Українці!

„Не даймо ніякої помочі старому краеви, бо старий край не дав і не дае нам нічого!" — Чи це справді український голос? Чи не для них Шевченко написав:

„Бо хто Матір забувае,
Того Бог карае;
Чужі люди цураються..."

І справді цураються! Чи думаете, що Американці не відчувають погорди для тих, що забувають за свій нарід і землю?

Послухайте, що каже славний американський писатель про іміґрантів: „Тільки ті іміґранти будуть добрими американськими горожанами, котрі переховують у своїм серці щиру любов до своеї старої вітчини. Бо хто забувае про нарід, із якого вийшов, то яким чудом може навчитися любити Америку, у якій нарід, мова, звичаї — усьо для нього чуже? Найкращі сторінки американської історії будуть для нього мертві, таксамо, як мертвими для нього е події в бувальщині його власного народу. Він буде любити Америку тільки доти, поки у ній найде вдоволення для свого себелюбного еества. На припадок кризи він і пальцем не рушить в обороні американських народних ідеалів".

Які правдиві ці слова! Хто відрікаеться свого народу той не може бути добрим американським горожанином! А ще до того, коли той його нарід в біді!

[illegible] Гансман так каже про це: „Вітчино моя, якби ти була могуча, свобідна й щаслива, я бувби горним сином твоїм. Але тому, що ти, Батьківщино Моя, в неволі, притиснена недолею й ворогами, тому я е люблячим сином твоїм".

Оттак і наша Україна потрібуе нашої любови, любови усіх дітий своїх. Хто у такий час, як тепер, коли наш нарід розчетвертовано, коли він наче на хресті роспятий, хто в цю пору страшного притиску і нечуваної недолі вирікаеться „старого краю", той не мае в собі чоловічого серця!

Якаж ще й неправда у тім вислові, що „старий край" нам нічого не дав і не дае! Бо хоч він не дав нам, бо не міг, гроший і майна, то чи це найважніще? Але натомісць він дав нам і дае найбільше добро, яким е стремління до волі і вселюдських ідеалів. Наша минувшина, наші думи, наше письменство уся українська традиція — навіяні ідеями про посвяту, про любов для пригноблених, про одиноку вартість життя, яка е в роботі для „меншого брата". Мало котрий нарід мае таку національну скарбницю, як ми Українці, правдиві жемчуги для духа! Колись, коли перед світом розвернуться сторінки нашої історії, Україна добуде в одну мить передове місце між сімею народів!

Ми Українці, нарід з героїчною бувальщиною, який не шукав розбоем в обороні своеї добичі в чужих, а тільки застеляв трупами українську землю в обороні своеї волі і щастя.

Подивімс яна мапу України, без гір, без природної оборони. Тільки своїми грудями наші прадіди відпирали навалу азійських орд і ворожі полчища лакомих сусідів.

Тисячлітні кургани, серновічні високі могили, нові і найновіщі гробниці — це вимовні свідки, що наш нарід ніколи рабом не був. Й сотки літ неволі не вчинили нас рабами. За послідних кілька років більше ніж десять міліонів нашого народу вимордували червоні тирани, щоби приборкати свободолюбного духа. На кожду сотню вбили 25, щоби привалити нас трупами і загасити полумя народної волі. В історії людства нема прикладу, який підходивби до того мучеництва, яке переніс наш нарід — тепер, на наших очах. А проте усьо це катування не зробили нас рабами.

Тисячі повстанчих відділів було відповідю на московські затії. Тверда постава Українців заставила крівавих катів піти на мирову. Комунізм і русифікація провалились на наших селах, а Україна тільки жде, коли розправиться, як наложить, із московськими катюгами.

Таксамо не здасться наш нарід проклятій Ляшні. Дармо пробували мук, дармо заповнюють тюрми, дармо підмащуютьея Ляхи. Ні їх террор, ні їх Українців до ляцького воза. придобрювання не прикують Наш нарід орґанізуеться і жде на „слушний час". В тій орґанізаційній роботі ми, Українці в Америці, мусимо їм помогти. Вони дають свою посвяту і витревалість, а ми мусимо дати грошеві жертви. — Кождий шелюг, який відси іде, це цеголка на скріплення нашого національного муру. У. Н. С. як найбільша українська орґанізація в Америці, не сміе відцуратись свого народу у його тяжкій потребі. Колиб У. Н. С. відрікся помагати „старому краеви", то він не мавби ніякої рації істнувати. Посмертні запомоги і другі добродійства можна найти такі самі в якійнебудь американській орґанізації. Наша еміґрація створила і удержуе У. Н. С. якраз тому, щоби мати свою національну твердинюв новій вітчині. Коли Україна добуде свободуі заживе щасливо, тоді не буде потребувати від нас ніякої помочі. Наша стара вітчина богата, колиб не годувала своїм добром Москалів, Ляхів та Румунів. І длятого святим обовязком нашої еміґрації е помогти нашим братям, щоби вони якнайскорше стали газдами у власній державі, щоб українським добром не годувати злющих ворогів. Це буде тоді, коли наш нарід створить із себе силу. Ціла сила в орґанізації. На те орґанізовання ми мусимо давати постійні жертви, аж до „слушного часу".

Свою пайку жертви мусить дати і У. Н. Союз! —

Хотять деякі, щоби краще відносилась „Свобода" до „радянської влади". Товариші! Чогодурити себе і других? Чи та влада настановлена волею українських селян та робітників? Чи не е вони тісамі, що виморили голодом міліони наших селян на давних запорожських землях? Чи не вони розстріляли наших найкращих людий? Чи не вони пустили міліони сиріт на поталу? Чи не вони позаражували і збесчестили діти від 9 літ віку? Чи не вони держать тисячі наших людий по тюрмах? Чи не вони покраяли на шматки нашу землю і пороздавали та роздають всіляким пройдисвітам?

Варшавське сміття і грязь Москви — галицькі хруні і радянська влада! Одним вони миром мазані. І як ви певне не жадаете, щоб „Свобода" спочувала галицьким запроданцям, таксамо не жадайте, щоб вона потуряла тим, що продали себеМоскві. Еще й з ворогами можна найти спосіб — відграничитися, але для зрадників Україна е тільки одна мирова — у гробі.

Накінець ще скажу, що наша еміґрація не мае ніякої розумної причини ділитися в народній політиці. Політика наша е тільки в тім, щоби дати як найбільше жертв на такі цілі, які помагають орґанізації наших народних мас.

Усякі партійні діленици це тільки вода на млин наших ворогів. Ми мусимо обеднатися!

Поміч старому краеви для цеї наконечної цілі, щоби здобути незалежну українську державу — мусить стати таким кличем, який випре з поміж нас усі й усі партійні загорільства.

Коли справді любимо Україну, то посвятім свої особисті думки, свої особисті обиди, свої симпатії і антипатії— усьо особисте — для усіх нам одної Неньки України. Чому не зрозуміемо тої „простої правди, що не тільки я і мій гурток любимо свій нарід і батьківщину? А коли признаемо, що і партійні противники люблять нам спільну вітчину, то шукаймо доріг, щоби зійтися, щоб усім разом працювати для визволу, для свободи рідного краю.

Проч з роздорами! Хай живе національна едність на нашій еміґрації! Ця едність хай зазначиться ухвалами конвенції. Нехай знають вороги, що У. Н. С. е орґанізацією нетільки для запомог, але передовсім орґанізацією українських патріотів і патріоток.

[illegible]

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912,

Of "Svoboda", (Liberty) Ukrainian newspaper published DAILY at Jersey City, N. J. for April 1, 1925.

State of New Jersey, County of Hudson.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Simon Yadlowsky, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the "Svoboda", and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management and the circulation, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher: Ukrainian National Ass'n, Inc., 83 Grand St., Jersey City, N. J. Editor: Vladimir B. Lototsky, 83 Grand St., Jersey City, N. J. Managing Editor: Emil Revyuk, 83 Grand St., Jersey City, N. J. Business Manager: Simon Yadlowsky, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

2. That the owners are: Ukrainian National Association, Inc., Fraternal Order; S. Yadlowsky, Pres. & Trustee, 83 Grand St., Jersey City, N. J.; J. Kashtaniuk, Rec. Sec. & Trustee, 83 Grand St., Jersey City, N. J.; B. Leyczyk, Treas. & Trustee, 48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

3. That there are no bondholders, no mortgagees and no other securities.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is per each issue. 17.500

SIMON YADLOWSKY, business manager.
Sworn to and subscribed before me this 26th day of March, 1925.
MICHAEL UHORCHAK, Notary Public
(My commission expires July 28, 1929).

ВІДОЗВА

до односільчан в Америці із Семушеви повіт Сянік.

Дарагі наші Родимці:—

Наше село, Семушова, в Саніччині, котре спало сном блаженних темноти і навіть воєнні завєрухи і боротьби укр. народу в 1918 і 19 р. за власну Державу н епотрафили його збудити, аж допєрва в минувшім році взялося з найбільшою завзятостію до просвітної праці — і то тільки сама молодіж, котра в часі всесвітної війни набрала досвіду поміж чужими народами і стремить як і инші народи до лучшої будучности свого народу.

І ото з початком місяця жовтня 1924 р. зістала отворена в нашім селі Читальня Т-ва „Просвіта", до котрої вписалося около 80 членів. — Читальня розвиваеся спорим кроком. Виділ Читальні закупив більшу скількість книжок до читання, запренумерував кілька часописів і сходини в Читальни відбуваються майже що дня. При Читальни завязався „Кружок Аматорський", котрий в протягу 4-ох місяців дав вже кілька вистав аматорських (Представлене).

Життє народне розвивалобся еще скорше, тільки з тим найбільша біда, що не маемо власної хати. Тимчасово Читальня зістала поміщена в домі громадським, в котрім одну салю занимае школа народна, а знов салю другу занимае уряд громадський і Читальня. Тих кілька представлень, котрі Кружок Аматорський до сего часу відограв, то на силу дісталисьмо зізволення шкільних властий на дозвіл кляси на туюж ціль — і то з великими перепонами.

Виділ Читальні взяв собі за ціль конечно приступити до будови власного дому. Площа під будову „Народного Дому" е вже готова і в короткім часі будемо могли приступити до купна, тільки брак готівки. Будову хотілиб ми переправадити після народного стилю, в котрім булиб поміщені: Читальня, саля театральна, кооператива і всі инші потреби, котрі належать до „Народного Дому". Предвиджуючи ту тяжку задачу перед собою як будова „Народного Дому" новозавязана Читальня не буде могла власними силами сего доконати.

Виділ Читальні звертаеся з горячою просьбою до Вас Дорогі Родимці, щоб Ви були ласкаві своїми жертвами нам допомогти в тій народній праці. Виділ Читальні просить і уповажние: В. п. Івана Морозка в Trenton, N. J., 827 Lemberton St., Впов. Григорія Волянського в Carteret, N. J., 119 Randolph St., Впов. Захарія Ядчишина, 27 Prescat Ave., Garfield, N. J. (в Пасайку), завязати поміж собою комітет збірки жертв на повисшу ціль. Кождого добродія просимо вписати в листу жертводавців і ті листи враз з сумою висилати на руки М. Черепаняка (Ізид.) в Семушовій п. п. Тирява волоска, пов. Сянік, Галичина, так, щоб і ми могли помістити жертводавців в наших часописях. Посилки для висше уповажнених осіб висилаемо на їх руки.

Просимо укліно Редакцію часопису „Свобода" щоб була ласкава нашу просьбу помістити в своїм часописі, щоб міг весь загал за морем почути наш відгомін і допомогти нам в нашім ділі так величаво, як народня праця.

Засилаемо сердечне поздоровлення для всіх Родимців за морем на чужині.

Остаемось з високим поважанием.

В Семушовій, 27. січня 1925 р.

ЗА ВИДІЛ ЧИТАЛЬНІ Т-ВА „ПРОСВІТА":

Михайло Черепаняк, був. голова і організатор, Зап. Січи в Картерет, Н. Дж., голова; **Емілія Морозко**, секр.; **М. Бутиль, Йосиф Ядчишин, Йосиф Струх, Іван Волянський.**

P. S. Для сеї цілі завязано в Перт Амбою Комітет до котрого увійшли: Ілько вШайлик, голова; Йосиф Шпак, писар; Гр. Волянський, скарбник, а виділовими Петро Швайлик і Іван Морозко. Проситься слати жертви на адресу: H. Wolansky, 119 Randoph St., Carteret, N. J.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки від. 316, подае до відома своїм членам і членицям, що звичайний місячний мітинґ відбудеться в четвер, дня 2-го квітня о 7-ій вечером в Тов. домі, під ч. 102 Joiner St. З уваги, що мітинґ припадае на 9. квітня, але в той тиждень відбудеться Конвенція У. Н. С., то через се переноситься мітинґ о оден тиждень скорше. Проситься членів не забути і явитись всім на сей мітинґ. — М. Паньків, В. Плюта, В. Кучмій.

ЧИ ВИ ЗНАЕТЕ, ЩО

Пороблено нові археольоґічні відкриття в Тріполі? Між иншим догадуються, що там знаходиться кольос Юпітера з Канкорд з великими маруморовими украшеннями. Чи Ви знаете, що витворці Мюред суть вдячні за довіря до них многих, перебірчивих курців, котрі навчилися, що в Мюред вони, без застережень(дістають правдиву вартість цигаретки. Як инші Ви вдоволитеся зміною на турецькі ци-

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

201.

Смок Рон, Па.

Читаючи проекти проектодавців, як кождий дещо радить, якмалоби бути ліпше, находжу такі проекта, що і я яко член У. Н. Союза годжуся на них, але є такі, що на мою думку булиби не до здійснення.

Многі проєктодавці подають проєкта, щоби У. Н. С. платив надгороду за діти, котрі належать до діточого департаменту від 1-го до 18-го року життя від $50 до $100. Се є справді гарна надгорода, але трошка пересолена. Я також маю кількоро дітий, котрі належать до діточого департаменту, але маю і такі, котрі перейшли в члени У. Н. Союза; яби також не відкинув $100 надгороди, коби хто дав.

Панове проєктодавці не задали собі труду та не обрахували, кілько вплатять родичі за дитину на протязі 17 літ. За сей час вплатять всего $51.00 обтягнути з тої суми належний процент місцевому секретареви, робітника в головнім офісі і видатки адміністраційні, то заледви що вплатять $40! аджеж звідки взяти бракуючої решти? Чи з тих дітий, що не дійшли еще 17. року життя? Се булоби несправедливо. Ми не можемо дивитись на американські компанії асекураційні бо вони мають сотки тисяч членів, а у нас нема і десяток тисяч.

На мою думку булоби добре дати від $5.00 до $15.00 дарунок. В такім разі каса У. Н. Союза небогато потерпить, а молодечий департамент буде зростати.

Щодо сиротинця і фармів, то булоби також добре, коби то всьо було. Але чи проектодавці подумали над тим, що купити 400 або 500 акрову фарму, збудувати відповідний будинок для сиріт і старців, що на се треба сотки тисячів. Кромі того робітники на фармі, служба в сиротинци, утриманне сиріт та старців, на се також треба що місяця купу гроший, на які до сего часу фонду не було, а накладати фонд по пять долярів на члена се є неможливим. Коли се зістало би на конвенції ухвалене, то не то, щоби У. Н. Ооюз зростав в члени, а хто зна чи неідпалаби половина з тих, що є.

Фондів через сиротинець та фарми не накладати на членів, бо і так тих фондів забогато. Для старців і сиріт є в Америці в кождім кавнті збудований „кавнти гом" і кождий платить на се текс; оджеж на члена вистарчить той податок, котрий мушений платити без згляду на се, чи є горожанином або ні.

Антін Клим, дел. від. 135.

202.

Сейр, Па.

Подаю тут слідуючі проекти:

1) Як член хорий довший час, або покалічений і нездібний до праці більше як місяць, то щоби не мусів платити ані до каси У. Н. С. ані до брацтва.

2) Для так великої інституції, як наш У. Н. С., то треба конечно [redacted] подбати про заложення сиротинця.

3) Щоби "часопись „Свобода" виходила далі, як дневник, тільки побільшити на 8 сторін.

4) Дітий, щоби приймати без ріжниці, чи їх родичі належуть до У. Н. С. чи ні, аби були української арнодности, і видавати для молодих членів тижневник в англійській мові.

5) Календарі най видае У. Н. С. далі як видавав за 25 ц. для членів.

6) Щоби головний уряд вибрати той самий, бо є доказ великий, що наша інституція не упадае, а зростае.

7) Конвенція, щоби відбувалася що три роки, бо звичайно є такі справи, що не можуть чекати довше.

8) Годжуся на проєкт делеґата від. 265 в числі 47 Свободи, щоби не накладати жадних фондів на членів, бо тих фондів є і так досить.

На тім кінчу і взиваю всіх Шановних делегатів, щоби брали під розвагу, що є відповіднійше і що принесе славу і користь У. Н. Союзови.

Андрей Багнюк,
делеґат від. 236.

203.

Рачестер, Н. Й.

З нагоди зближаючоїся 16. конвенції подаю свої думки для добра У. Н. Союза:

1) Щоб лікар був приділений екзекутивою У. Н. Союза в кождій місцевости для оглядин лікарських, коли член вступає до У. Н. Союза і наколи член захорує, щоби першу опіку обняв сей лікар.

2) Щоби каси відділові зеднати з головною касою У. Н. Союза та щоб уряд виплачував хору запомогу, бо члени платять, але як хороба прийде то сумно се чути, що говбриться на мітинґах. А предсідатель каже: та що, та ви були хорі і у шпитали булисьте, але вас ножем не різали, то дістанете половину запомоги. Це є очевидна кривда членам.

3) Щоб часопись побільшити если можливо на 6 сторін без оплати більшої на пресовий фонд.

4) Редакційний Комітет нехай остаеся надалі, тільки щоб було більше звязку з Кієвом.

5) Попираю проект д. Капітули.

6) Щоб член невилічимо хорий міг дістати ¼ з посмертного, коли рік належав до У. Н. Союза.

7) Щоб справу сиротинця припоручити Екзекутиві У. Н. Союза та порозумітися з другими організаціями, бож се діло загальне для всіх Українців.

8) Щоб конвенція відбувалася що 6 літ, бо гріш, котрий забирає конвенція, мож дати велику поміч старому краеви.

9) Вискази д. Угорчака в часописі заслугують на поперття ширшого загалу.

10) Апелюю до делегатів 16. конвенції У. Н. С., щоб здорово подумали над реформою Молодечого Департаменту.

11) На закінченнє бажаю, щоб уряд позістав надалі, бо заслугують декотрі урядники на се.

Здоровлю щиро делеґатів і екзекутиву конвенції.

Іван Хороший,
член від. 367.

204.

Коннертон, Па.

Піддаю під розвагу:

1) Щоби конвенція відбувалася що 4 роки при кінці квітня або з початком мая.

2) Головний уряд най остане надалі.

3) Параграф 237 щоби поправити, але член мусить іти до доктора за свідоцтвом.

4) Щодо Свободи, най виходить як виходила, бо богато є, що не мають коли читати, то не треба собі кошту робити.

5) Уложити клясу на 20 літ, так як другі мають.

6) Зробити зміни похоронні з $200.00 на $300.00.

7) Коли ми щирі Українці, то кождий член може дати по 2 доляри на сиротинець. Коли другі народи дають і по $10 а й по $20, то ми браття, можемо дати хоч по два; се маленька лепта.

8) Що до календаря, богато хоче за презент. Добре; на мою думку У. Н. С. буде друкував задармо, а ми даймо по 50 центів іти гроші най ідуть на презент для тих діточок і старих, котрі будуть у сиротинци. Се би був їх Різдвяний і Великодний презент. Браття! Коли любите свої діти любіть і чужі, любіть сироти!

Дмитро Томчук,
дел. від. 28.

205.

Іст Янгставн, О.

Прошу Делеґатів взяти під розвагу отсих пару точок мого проекту:

1. Часопись Свобода щоби виходила таксамо як дотепер.

2. Щоби не накладати більших розметів на членів, бо зробите заколот по відділах.

3. Сиротинець взяти під розвагу і ужити тих фондів: 5 центів з адміністраційного, з резервового 3 центи, з конвенційного 2 центи і зробити фонд сиротинця.

4. Ковенція щоби відбувалася що шість років, то заощадиться фонд для сиротинця. Сиротинець буде мати сто двацять тисяч долярів за шість років. Тоді і другі українські організації підуть слідом Українського Н. Союза. Тоді повстане оден всенародний український сиротинець.

5. Календар видавати для тих членів, котрі у відділі замовлять, за 25 центів.

6. Членів приймати на два тисячі до сорок років. Член, коли підвисшує з тисячу на два тисячі, то щоби платив на тисячу після старої табельки, а на тисячу після нової.

7. Ліни треба на 50 процент уменчити; тоді позістане процент до другої конвенції.

8. Фонд убогих виплачувати о пядесять процент більше, як дотепер.

9. Дієта як для делеґатів так і урядників мае бути стала, бо через ухваленне дієти кожний раз на конвенції Союз тратить надармо пятьсот долярів.

10. По конвенції невільно жадних плат підвисшати, хиба з важної причини через референдум.

11. Контроля повинна давати ширше справозданнє, де і яким компаніям жичить Союз гроші і на який процент.

12. Український Народ. Союз повинен жичити гроші тим членам, котрі до него належать і котрі ті гроші до него вложили. Непрактичнр жичити чужинцям, котрі до него не належать.

13. Уряд маеся вибирати, як дотепер, на конвенції. Непрактично через реферндум. Не годжуся з п. Угорчаком, що касієра не треба в У. Н. С. Вибір урядників належить до делеґатів. З моєї сторони, що я зауважив на конвенціях, то д. Семена Ядловського треба мати все у Союзі, хиба булиби важні причини усунути.

14. Членів малодечого Союза при відході до старого виплачувати 25 долярів і если можливо, то ввести вжиттє нумер другий табельки.

15. Членам молодечого Союза видати бодай оден раз в рік діточий журнал, як роблять другі організації.

Михайло Ткачишин,
член від. 218.

АРКАДІЙ АВЕРЧЕНКО.

Помер письменник, який двадцять літ смішив цілу Росію, а в останніх роках і значну частину Европи.

Помер Аркадій Аверченко.

Вже його призвищ епоказує, що він мусів мати щось спільного з Україною. Він і був Українцем з походження. Його предки певне колись називалися Оверченками від Оверка, імени ще й досі поширеного серед наших селян. Але московський вплив перекрутив це призвище на Аверченка, й так саме він перекрутив письменника, зробивши з нього Москаля.

Харківчанин родом, Аверченко (нар. 1882 р) вже 22-літним юнаком почав друкуватись. Перші його гуморески були надруковані в харківській часописи „Южный Край" і зразу вподобались читаючій суспільности. Вони були не вимучені, свіжі, смішні, не турбували думки й надавались до того, щоб їх потім переповісти, в гурті знайомих, як власного виробу анеґдоти.

Незабаром Аверченко вже видавав власний гумористичний журнал ‚Багнет' (‚Штыкъ'). Та в царській провінції (як, зрештою і в нинішній большевицькій) навіть сміятись не вільно було. Харківський ґубернатор Пешков накладав на Аверченка одну грошеву кару за другою, що зїдало всі доходи від „Багнета". Аверченко помандрував до Петербурга де все таки дихалось лекше й поліційна сваволя не була така брутльна. Тут він у спілці з гуртком инших талановитих гумористів і малярів зложив журнал „Сатирикон", і звідси пішла його всеросійська слава.

По большевицькім перевороті Аверченко довший час тинявся по білогвардейських заділлях, приступаючи то до Денікина, то до Врангля, то до инших притендентів на ролю „Спасителів Росії". Нарешті він разом з Вранґлівськими недобитками опинився в Царгороді. Звідси він дістався до середньої Европи. По довших нових блуканнях він оселився в чеській Празі. Тут його 12. березня й спіткала передчасна смерть.

Аверченко залишив величезну літературну спадщину — десятки томів дрібних ґуморисок, фейлетонів, романів, одноактівок для сцени то-що. Але якість цеї спадщини не дуже висока. Аверченко сміявся не для того, щоб своїм сміхом робити людей кращими чеснійшими — от як сміялися Дикенс, Гоголь, Салтков-Щедрин та инші справді великі сатирики. Аверченко сміявся не тому, що йому було сумно, а тому, що йому було весело. Він бавився сам і бавив других. Через це й слава його є славою скороминучою, славою одного дня. Поки Аверченко жив і смішив свою невибагливу публику все новими й новими жартами та дотепами, доти ним цікавились і його любили. А нині, коли нових жартів вже від нього не можна очікувати, його скоро забудуть. Справдяться на нім слова старої студентської пісні: „Помреш — поховають, як не жив на світі..."

А все таки шкода цеї „пропащої сили" — пропащої для писменства і пропащої для України. Коли б Аверченко більш серйозно й глибоко ставився до життя, то при своїм безперечнім хисті він міг би зробитись визначним письменником —сатириком, що його слово не тільки лоскоче, але й бичує. З другого боку, колиб він не зробився Аверченком, а залишився Оверченком — иншими словами, коли б він служив українському, а не московському письменству, то з нього напевне виробився б письменник більшого значіння, бо сам аатмосфера українського письменства втрималаб його від пустого зубохвальства й навернулаб його на щось ліпше, серйознійще.

Тепер сталось так, що Україна в особі потенціяльного Аверченка втратила цінну літературну силу, а московське письменство в собі реального Аверченка мало що придбало.

Шкода, що так вийшло.

Радянин.

КНИЖНА ВИСТАВА „ПРОДУКЦІЙНІ СИЛИ ТА НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ".

У Всенародній бібліотеці України у Київі відчинено, дня 8. лютого велику виставу літератури на тему продукційні, сили та народне господарство України. На виставі зібрано книжковий та ілюстративний матеріял до всіх тих питань, які були порушені в докладах на недавньому Всеукраїнському зїзді в справі дослідження продукційних сил та народнього господарства України. На зїзді було прочитано більше, як 250 докладів, з того київські делегати зїзду дали більше половини докладів. Відділи вистави такі: Природа України й природні ресурси, людина, як продукційна сила; сільське господарство України; сільсько-господарська промисловість України; промисловість України; енерґетика України; економіка й статистика України; Наукова термінольогія української мови.

ОПОВІЩЕННЄ.

Виділ Українського Демократичного Клюбу подає до загального відома, що визначено два дні в тижни на виповнюванне перших і других паперів і уділюванне всяких інформацій в справах горожанських, а також City, State і U. S. Civil Service.

В сих справах інтересовані можуть звертатись до Клюбу в кождий понеділок і пятницю від 8—10, години вечером під ч. 59 St. Mark's Place (8th Street), New York City.

72-75 **Виділ.**

СЕ ДОБРЕ, КОЛИ ЗНАЄСЯ ЗУПИНИТИ ПЕРЕХОЛОДЖЕННЯ.

Коли починаете пчихати візьміть добру дозу Dr. Cadlwell's Syrup Pepsin, усуньте запертя і охоронитеся від захолодження.

Найбільші щоденні хороби людскости суть затвердження і перехолодження. Сполучені посередничать більшости вчасних смертий. Се підчас затвердження коли Ви найподатнійші на захолодження, тому держіть все кишки отвореними.

Пчиханне се майже все перша осторога захолодження. Не чекайте і не думайте, що се вступиться само. Возьміть лижочку Dr. Caldwell's Syrup Pepsin, перечищуючи кишки з нагромадженої отрути, накрийтесь добре, а на рано катару вже не буде. Катар не може тягнутися, коли застановиться його на разі та лижочка Syrup Pepsin може застановити його.

Добра лексатива є потрібна в хаті. Понеже Dr. Caldwell's Syrup Pepsin є найбільше розповсюджений у світі, продаеся його понад 10 міліонів бутельок річно, більшість родин бере його.

І се оправдане бо протягом 30 літ він є на ринку і поміг тисячам людий на слабости такі як, затвердження, жовтачка, нестравність, гази, кваси, неприемний віддих, горячка і катар. Він поможе на які небудь недомагання злучені з затвердженнем. Є він найбезпечнійший, найлагіднійший середник на затвердження. Дістанете його у кождій аптиці. Доза коштує около цента.

Нема жадних секретів що до складників Dr. Caldwell's Syrup Pepsin і Ви знайдете їх на пачці, рослинна мішанина Єгипетського листя з ароматичними стравними складниками, вільна від наркотиків і опіюм. Се якраз ідеальна лексатива, відповідна для родини, беспечна для молодих, ділаюча для страших. Постановіть купити бутельку, а коли по якій небудь причині вона не буде як Ви сподівалися, звернеся Ваші гроші.

КУПОН ДАРОВО ОКАЗОВОЇ БУТЕЛЬКИ.

Суть люди, котрі бажають вперед попробувати товар заки його куплять. Такі нехай витнуть сей купон, пришпилять свое імя і адресу і вишлють те все до

PEPSIN SYRUP COMPANY,
Monticello, Illinois

а дістануть даром бутельку Dr. Caldwell's Syrup Pepsin, оплачену почтою. Не залучайте почтових значків. Те все даром.

Найновійші Книжки зі Старого Краю

† До [redacted] В. Андрієвський	10
† В 60-і роковини смерти Шевченка	10
Жах. Збірка оповідань. Банкурист	10
Незабутні. Нариси. Б. Лепкий	15
Памяти І. Франка. Зібрав З. Кузеля	10
З минулого. Т. І. В. Андрієвський	50
Українська літературна мова й правопис	10
Енеїда. Твори. Т. І., І. Котляревський	45
Наталка Полтавка і ин. Твори. Т. ІІ., І. Котляревського	25
† Славянський світ в його минулому й сучасному. Д. Дорошенко 1.50, в гарній оправі в пів полотно з картою Славянщини	2.00
† Спомини утікача. В. Леонтович	30
† Життя й відносини на Радянській Україні. І. Герасимович	20
Під колесами історії. Др. С. Томашівський	25
Марко Проклятий і ин. Твори О. Стороженка	45
Кобзар. Т. Шевченко	1.50
Повісти (Артист, Музика й ин.) Т. Шевченко	90
Чорна Рада. Твори. Т. І. П. Куліш	50
Поезії. Твори. Т. ІІ. П. Куліш	50
† Голод на Україні. З 39 образками. І. Герасимович	50
Василько Ростиславич. В. Бирчак	1.00
† Кобза та кобзарі. В. Ємець	35
[redacted] Б. Клим	15
† Україна. Твори. Т. ІІІ. П. Куліш	30
† Псалтир. Твори. Т. IV. П. Куліш	50
† Огляд національної території України. Др. Ст. Рудницький	35
† Каїн і Авель. Драма. І. Орлов	30
† Українська справа зі становища політичної географії. Др. Ст. Рудницький	50
† Словар української мови, повний, в двох томах кишеневого формату, Б. Грінченко, в оправі	6.00
† Російсько-український словар в 1 томі в кишеневім форматі, Уманец ві Спілка, в оправі	3.00
† Струни. Антольогія української поезії від найдавнійших до нинішних часів. Влаштував Б. Лепкий. 2 томи	2.75
† Оповідання з Всесвітної Історії. Ол. Барвінський, в двох частях	80
† Основи Пластунства (скавтінг), О. Яремченко	10
† З минулого, І. В. Андрієвський, в пол. оправі	1.50
† Вибір Творів, Яків Щоголів	25
† Дорош, Гаркуша і инші оповідання, Олекси Стороженка	45

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подаемо у понисшій адресі.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДІТРОЙТ! ЧИТАЙТЕ!
І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!
ТОВ. УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ
під управою Т. Борковського
поставить драму на чотири дії
В. ВИННИЧЕНКА
МІЖ ДВОХ СИЛ
Боротьба Українців за самостійність України з російськими більшевиками на Україні в 1918 році.
В НЕДІЛЮ, 5. КВІТНЯ 1925 Р.
В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ,
2240 GRAYLING AVE., DETROIT
о годині 7.30 вечером.
Вступ: старші 50 ц., діти 25 ц.
74

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЩЕ НЕ ПІЗНО
вислати гроші
НА СВЯТА
За 75 центів
з додатку до звичайної оплати, пересилаємо гроші
ТЕЛЕҐРАФІЧНО
до всіх країв і доручуємо в долярах, червінцях, польських злотих, леях, коронах і др.
Пишіть по цінник і близші інформації або голосіться особисто до:
STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4th ST. NEW YORK
Банк отворений до 8. вечер.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ
ПІД НОТАМИ
ЦІНА 60 ЦЕНТ.
Можна набути в „Свобода",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФАРМИ!

ФАРМА 153 акри чорної рівної землі з чого 60 акрів грубого ліса до будови разом з пасовиском, своя ріка, будинки дуже гарні, дім на 10 кімнат, 6 коров, 3 коні, Льоха з малими, стадо курий і индики, вся машинерія до фарми, при місті і фабриках, все за $5200, вплати $2000.

Фарма 140 акрів доброї землі, з того 40 акрів ліса і пасовиска, гарні будинки, дім на 8 кімнат, ріка, сад, 5 коров, 3 коні, машинерія, автомобіль, близько міста; все за $4200, вплати $1800.

Голоситись вечером до: 66-77

P. KUTYNSKY,
265 Ave. B, bet. 15—16 St., 3 floor,
New York. N. Y.

Я ФАРМЕР в околиці Норвіч, Конн., знаю кілька фарм, котрі можна тане купити просто від фармера, як: 200 акрів, 14 коров, бугай, дві ялівки, 3 коні, ріжні машини, добрий дім 8 кімнат, велика стайня і много інших забудовань, 2 милі до фабрик і міста, за молоко $160 на місяць. Ціна $7,500, готівкою $2,500. — Фарма 37 акрів зараз в сусідстві, добрі будинки, 2 корови, кінь, кури, гуси, качки, гарадж, ріка коло дому і стейтова дорога, костел і школа 1 мінута ходу. Ціна $3,300, готівкою $1,500, і попередні фарми, що були поміщені, еще не продані. Хто хотівби по знакомости фарму купити, прошу писати: **MIKOLAI LAGODA, P. O. Box 211, Versailles, Conn.** 71-4

МАЛА ФАРМА
10,000 Сквер Фітів
$25 готівкою.
Ціна $250, $5 місячно
в NEW BRUNSWICK, N. J.

Блок від школи, висока, суха і рівна земля. Близько многих фабрик. Доста землі для корови, курий і ярини.

OWNER HAMILTON,
53 Park Row, Room 910, World Bldg.,
NEW YORK CITY.

HUGO HUNFALVY
Адвокат у всіх цивільних і кримінальних справах.
306 BROADWAY, NEW YORK.
Витніть собі се і заховайте та прийдіть в разі потреби. Голоситися все пополудни.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найновійші електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціаліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
293 EAST 13th STREET
близько 3-ої Еви
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. К. Д. БІЛИК
120 E. 34th St., NEW YORK, N. Y.
Тел. Caledonia 9014
Недуги мущин, женщин і дітий.
Урядові години: від 9. до 10. рано, від 5.30 до 7.30 вечером.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки кишок і шкірних недуг, виліченне нервів, ревматизм, всякі нервові і хрящеві недуги.
Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Між 4th Ave. a Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. пополуд.

ВІН ХОЧЕ ЙОГО СЕЙЧАС.

Пан Василь Зілмер, 623 Main St., Monroe, Wis., пише:

„Прошу прислати мені ще пачку Вашого Болгарського Зільного Чаю. Є се найліпша медицина на всі жолудкові недомагання яку я вживаю. Залучено посилаю дрефт $1.25 на Болгарський Зільний Чай. Прошу вислати його сейчас".

Болгарський Зільний Чай помагає хорим на жолудок, печінку, нирки, ревматизм і кровні недомагання.

Зломати скоро остре переходолодження вживайте Болгарський Зільний Чай горячим перед спанием.

Продаєсь всіми аптиками — 35 ц., 75 ц., $1.25. Глядіть за моїм іменем на пачці, бо се є лишень Правдивий Болгарський Зільний Чай.

Увага: — Коли хочете мою велику пятьмісячну Фамілійну Пачку, пришліть $1.25. Адресуйте, H. H. Von Schlick, President, 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

КАЙДАШЕВА СІМЯ
повість І. Нечуя-Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верниволі.
Брош. $1.25, опр. $1.50.
Замовлення слати на адресу:
SVOBODA

Ратуй своє здоровле!

вчас і способом, котрий усуває корінь і причину слабости.

ТИМ СПОСОБОМ Є ПРИРОДНА ЦІЛЮЩА МЕТОДА „БЕЗ МЕДИЦИН І НОЖА", ЯКОЇ ПРИДЕРЖУЄСЬ ДР. Й. МЕЛЬНИК.

Новий чудесний інструмент „Нюрокаламетер" по приложеню його до тіла хорого чоловіка викаже Вам, що самі власними очима будете се бачити, де лежить причина Вашої слабости. — Всяку навіть перестаріду хоробу можна побороти і усунути в відповідним часі. Офіс отворений кождого дня від 9-ої рано до 8-ої вечером. В неділі і свята від 10-ої до 1-ої пополудни.

На письменні запити відповідь відворотною почтою.

Dr. Joseph MILLER, D. C., Ph. C.
49 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y.

ДОПИСИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Січовички для Рідного Краю.

Думаю, що нема кращого завдання для парвдивої. Січовички, як думати та працювати для свого народа і рідного краю. Воно ублагороднює душу та відповідає традиціям січової ідеї. До того тепер настає такий час, що треба всіми силами піддержувати упадаючого духа серед нашого народа. Хтож до цего краще надається як не січовик чи січовичка. В краю голод і нужда. Хтож тут повинен в першій мірі загріти людий до дальших жертв як не Січ. Хто перший поспішити з жертвами як не січовик і січовичка. Рідний край повинен всегда стояти перед нашими очима, а допомога для него повинна бути нашим першим і найважнійшим завданнем.

Жіоча Січ ім. Ольги Бесарабової в Ню Йорку йде якраз по тій дорозі. До попередних наших жертв на край долучуємо тепер нову. На днях вислано до Обєднання в Филяделфії, Па., $118.57. Збірка та походить з коляди, яка принесла $52.65, а $65.93 зібрано дня 15. лютого в церкві св. Юра в Ню Йорку в річницю смерти О. Бесарабової.

Гроші призначено як слідує: $50 на український шпиталь у Львові, $43 на памятник по пок. Бесарабовій, а $25 як допомогу хорій на сухоти др. Христині Сушко, що служила в українській армії.

М. М. Воробець,
секретарка.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Поможім вдові і сиротам по українськім патріоті.

На днях підписаний одержав лист з краю слідуючого змісту:

„Впов. Пане! Пишу тих пару слів, щоби поділитися з Вами моїм страшним горем, яке навістило мене. Дня 5. лютого невпросима смерть забрала мені мого найдоросшого мужа, а дітям найліпшого Батька. Відійшов від мене на віки мій бідний мученик, а мене нещасну лишив без жадного забезпечення, в крайній нужді; горе і роспука розсаджує грудь, відійшов від мене без слова прощення не поблагословив своїх любих дітий на ту тернисту їх дорогу-життя. Помер нагло в суді в Козові; дали мені зараз знати, але я як приїхала був уже непритомний і тільки морфіною підтримали Його, та були при його смерти; ті що були при нім, кажуть, що знав, що умирає і казав „смерти не боюсь, смерть для мене то укороченння моїх терпінь, перетерпів я досить, але моя бідна жінка, діти мої любі, на кого я їх лищаю та зачав дуже плакати, кождого стискав за руку немовби їх просив, щоби і хвзяли в опіку та хотів еще щось говорити, але вже не можна було розуміти і скінчив життя на удар мозгу.

З суду перенесли його на ношах на приходство, де відбувся похорон, котрим найбільше занявся п. Гудзяк старший і молодий, за що я їм буду довік вдячна, бо я так була знесилена тим нещастєм, що думати не моглам. Похорон був дуже величавий; дали довід, що цінили заслуги покійного мого бідного мужа. В послідних часах гризся бідака дуже, відмовили йому приняття до суду і емеритури; боліло покійного, що мусів працювати у жида за таке марне винагородження, і недостаток в дома; син Олесь, котрий бідака голодує на Чехах, а не було що йому післати, то пониження на кождім кроці. Все склалось на се, а що перше перебув, тюрма, засуд так несправедливий все то причинилось до так наглої смерти в так еще молодім віці; помер як мученик, борець за святу правду, за свою улюблену вітчину.

Зістаю в крайній нужді без жадних средств до життя, длятого звертаюсь до Вас з просьбою, щобисьте були ласкаві занятися нашою судьбою, щобисьте помогли мені мої бідні діти довести до хліба, зверніться до комітету, щоби мені яку місячну квоту призначили для моїх бідних сиріток. — Думаю, що не найдеся чоловік, щоби відмовив моїй просьбі. Кличу до всіх українських сердець: поможіть бідній нещасній матери виховати своїх дітий, котрих тато помер за святу справу, як мученик.

Поручаюся Вашій памяти та патріотичному серцю.

Маслякова.

Лист цей писаний п. Масляковою, котрої муж бл. п. Іван Масляк помер нагло в суді в Козовій. Бл. п. Іван Масляк за часів австрійських був на становищи судового радника в Бережанах. За його велику патріотичність до укр. справи за часів нашої влади настановлено його старостою в Бережанах і цю функцію повнив аж до часу, коли ляшня не заняла всі наші землі. Від того часу звалились на голову покійного всі нещастя, які тільки чоловік може перенести. З приходом ляхів зараз його срештовано і разом з послом Старухом за державну зраду засуджено на 2 літа тюрми. Вийшовши з тюрми опинився нараз в крайній нужді, бо Поляки до суду не приняли, отже змушений був нанятись у адвоката Жида в Козовій, щоби хотяй як небудь підтримати життя. Ці всі нещастя, наруга зі сторони Поляків, непевність судьби своїх дітей на случай його смерти так підкопали його здоровле, що помер нагло, не попращавшись зі своїми найдоросшими. — Земля нехай Тобі буде пером, мученику за укр. справу!

Але лишилась жінка і 4 діточок. Що вона бідна пічне, щоби їх яко тако приодіти та нагодувати? Лишаєсь оден спосіб заробітку для такої женщини, а іменно прати жидівське білля! Але чи зможе вона хотяй би при надлюдській силі заробити тільки, щоби заплатити помешкання та і проче потрібне до життя або чи в теперішних тяжких обставинах знайде на стільки праці? Відповідь певна, що це за тяжкий тягар на немічну женщину. — І вона удаєсь до америк. Українців з просьбою о поміч.

Колиб загал український хотяй в части відчув, тодi [illegible] ка тижнів нещасна мати благословила би хвилю, котра спонукала її написати до земляків до Америки. А чейже має вона право нас о це просити, бо муж її терпів за нашу справу, коли другі і днесь висиджуються при добрих жолобах. — Помочию цій нещасливій піддержимо на дусі других наших працівників патріотів, не говорячи вже про це, як ляшня буде казитись, що жена укр. старости не мусить жебрати.

Громада по нитці а бідному сорочка, каже наша пословиця і коли ми дійсно зобовяжемося помочи б і д н о м у, то поміч прийде легко.

Ласкаві жертви можна слати впрост до краю на адресу: **Aniza Maslakowa, ul. Slowackoho, cz. 6, Berezany,** або до „Обєднання". котре повинно по змозі трохи також бідній помочи.

М. Стоколоса.

ЛЕМКІВСЬКІ МЕЛЬОДІЇ.

I.

Співаночки мої, де я вас подію?
Вийну у шир поле, там то вас посію!
Будуть там дівачата по траву ходити
І по єдни будуть до дому носити.

II.

Ой гори-ж мої гори,
Ви мої комори;
Бучки і ялички
Ви мої світлички.
А ти дава мене мати
За Дунай, за Дунай,
Тепер собі моя мати
Подумай, подумай,
Што як я лишива
Бескиди-Карпати,
То мушу тужити,
То мушу пвакати.

III.

В богачки газдині три рочки служива
Обдерта і боса, голодна ходила.
Та коби так Бог дав і Панна Мария,
Што-б прийшва до мене свужити газдиня.
Знава би я знава, як їй розказати,
Знава би я добрі, що їсти їй дати.
На мариндю дава-б вівсяной одзинки
А зас на вечерю печени підпенки.

IV.

Ой дубе, дубе
Што з тебе буде?
Бо з того явора
Аш трое буде.
Ой буде визка,
Буде ковиска,
Буде віячка
Тай до боіска.

Подала Ю. Ч.

З Ясінки, пов. Горлиці.

КАЛЕНДАР ТОВ. ПРОСВІТИ ЗІ ЛЬВОВА - - - - 75 Ц.

ЗАМОВЛЕНЯ СЛАТИ ДО:
SVOBODA
83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

НІХТО НЕ ЗНАЄ ГОДИНИ СМЕРТИ АБО НЕЩАСТЯ СВОГО. ОБЕЗПЕЧІТЬ СЕБЕ І СВОЮ РОДИНУ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС.

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ"

КОЛИ ЩЕ СЕЇ ЧАСОПИСИ НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ Її СЕЙЧАС.

„СВОБОДА" є найбільшою зі всіх українських часописий в новім і старім краю.
„СВОБОДА" виходить кождого дня з виїмкою неділь і свят.
„СВОБОДА" подає цікаві новини американські і краєві.
„СВОБОДА" також подає найдокладнійші відомости з теперішних подій в старім краю.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ	НА ЦІЛИЙ РІК	$ 7.00
" "	НА ПІВ РОКУ	$ 3.75
" "	НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.00
В ДЖЕРЗИ СИТІ, КАНАДІ І ЗА ГРАНИЦЕЮ:	НА РІК	$10.00
" " "	НА ПІВ РОКУ	$ 5.00
" " "	НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.75

Звертається увагу, що на кредит нікому не висилається часописи.

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ
У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"
виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:
СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.
Просяться всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

НОВІ КНИЖКИ ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ:

М. Капустянський — ПОХІД УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ НА КИЇВ—ОДЕСУ В 1919 РОЦІ (короткий военно-історичний огляд). Части І., II. і III. з 23 кольоровими схемами-мапами і документами в додатку. Ціна .... 70 ц.
М. Возняк — УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ. Ціна .... 20 ц.

ВИДАННЯ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ:

Юра Шкрумеляк — ПОЇЗД МЕРЦІВ (картина Жертв і Трудів). Ціна 15 ц.
Василь Софронів — БО ВІРНА ВІНОЮ. (Збірка нарисів). Ціна ...... 10 ц.
Евген Вровецький — СЕРЕД КУЛЬ І ГРАНАТ. (Начерки). Ціна ...... 10 ц.
Софія Тобілевич (Карпенко-Карий) — РІДНІ ГОСТІ. (Спомини з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Ціна ...... 10 ц.
Замовлення разом зі залученням належитости (моні-ордер або чек) слати до:
SVOBODA, 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

АСКАНІЯ НОВА.

На півдні України, в Таврії, колись славився своїм зразковим господарством величезний маєток Фальц-Фейнів „Асканія Нова". Це був зразковий зоольогічний парк, в якім найріжноманітнійші звірята і птахи жили й розмножувались у природних умовах.

Учені з цілого світу зїздилися в той парк, щоб студіювати там життя звірят і знайомитись з екземплярами, яких не було ні в однім иншім зоольогічнім парку.

Радянська влада взяла „Асканію" під свою особливу опіку та зробила з неї державний заповідник (розсадник) імени Раковського. Український Наркозем недавно обслідував господарство заповідника, і ось що пише „Правда" про наслідки обслідування:

„Викрито великі зловживання й повне недбальство бувшого директора заповідника. Господарство опинилось у тяжкому стані. Худоба гинула, будівлі розвалювались, платні робітникам не виплачувалось. Замісць помешкань для робітників будовано непотрібні будівлі. Зоольогічний парк і курники занепадали, чим причинено велику шкоду науковій вартости заповідника. Адміністрація піячила і гуляла, різала для своїх потреб худобу й птицю, вигадували фіктивні командіровки, не дбала про те, щоб завчасу сіяти й заготовляти пашу для звірят.

НОВИЙ РАДЯНСЬКИЙ АПАРАТ.

Народній Комісаріят Робітничо-Селянської Інспекції України перевів обслідування низового радянського апарату по 16 районах і 10 сільрадах в кожній губернії. Виявилося, що низові радянські органи це зн. сільські ради і райони (волости) комітетиє нічим иншим, тільки податковими урядами, що стягають з населеня податки, та виконують ріжні инші зарядження вищої влади. В просвітній і економічній ділянці ці органи майже нічого не роблять. Стан просвіти і народнего здоровля представляється дуже сумно. На Київщині в 10 обслідуваних районах школи обнимають 33 прц. дітий шкільного віку, а по деяких районах на 70 тисяч населення є тільки одна лікарня з 30 ліжками. Шкідливо відбиваеться на діяльности низових організмів часте зміювання керманичів. В одному випадку протягом року десять разів зміняли голову „райвиконкому (вибирного)!„ Населення незадоволене представниками місцевої влади (яких зрештою сам о „вибирає!", бо допускають ся зловживання і брутально поводяться з населенням.

ГЕЙЗІР НА СЛОВАЧЧИНІ

Серед густих темних лісів на горах 20 км. на схід відміста Кошиць лежить село Герляни, відоме вже 17. століть з цілющих джерел. Коли в році 1875 поглюблювано ці жерела і поведено рури в глибину 400 м. триснула вода в одному місці з великою силою високим на кількадесять метрів стовпом. Нині бе вона лише раз на добу на протязі десять хвилин, до висоти 20 до 40 метрів. Температура води 10—16 степ.С. Отже є це водограй, бо гейзіром звемо лише гаряче джерело, яке, під натиском власної пари високо вибухає. Причиною вибухів є гази, а головно вугляна кислота нагромаджена в підземних печерах, яка силою 40 атмосфер викидає воду вверх. У басені зачинає перед вибухом кипіти, булькотіти, чути пiземний гук а відтак знимається срібно-бі а відтак знимається срібно-білий стовп води, наче стоплене срібло, простісінько вверх. При світлі місяця представляє це явище природи чудовий вид мов у казці. Один такий витриск видає до 1700 гектолітрів води, яку ловлять у масени і провадять [illegible]

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ ТИМКА КУДЕЛСЬКОГО
з Требоковець, пов. Бібрка, Гал., виїхав до Америки 1910, перебував в Нюарку і Джерзи Сиіт і не дає о собі знати. Коли не зголоситься до року, будесь уважати його за померщого, а його жена Катерина вийде в друге замуж. Хтоби о нім знав або він сам, прошу зголоситися до: 74

PANTALEMON TURYK
316 South American Street,
Philadelphia, Pa.

ЯК ХОЧЕТЕ купити або продати дім, бизнес або фарму; як хочете переслати гроші долярами до своїх кревних, або залагодити якунебудь правну справу, то прошу удатися до: WALTER KOSTETSKI, Business and Real Estate Broker, 4309 Germantown Avenue, Philadelphia, Pa. 44—

ПОШУКУЮ у важній справі Василя Саєва з села Ешкова, пов. Підгайці, Гал. Тому 6 літ перебував у Філяделфії, Па., а тепер має бути в Елізабет, Н. Дж. Хтоби про него знав або він сам, прошу зголоситися до: **KAZIMIR UNGELAYER, 4960 Richmond Street, Bridesburg, Philadelphia, Pa.** 72-6

ФАРМА: хто хоче зробити $4,000. 87 акрів, грубий ліс, 35 акрів чистого поля, потік переходить через фарму, великий став при фармі, дім 9 покоів, стайня і другі будинки, близько міста і школи, при головній дорозі. Фарма коштувала $11,000, властитель продасть тепер за $5,000, або заміняє за дім сто миль наоколо Філяделфії. **WALTER KOSTETSKI, Business and Real Estate Broker, 4309 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.** 73-78

ПОТРІБНО. старшої. дівчини. або женщини до офісової праці. Вимагаєся знання української мови і не согірше по англійськи та обзнакомлення з тайпвратером (машинкою до писання). Платня тижнева від $20 до $25, залежно від здібности. Заняттє стале. Голоситься лишень листовно подаючи всі кваліфікації на адресу: **M. Y. c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J.**

ШКІЛКА ДЕРЕВ ОВОЧЕВИХ І КОРЧІВ ОЗДІБНИХ.
ДЕРЕВЦІ ОВОЧЕВІ, (щепи) всякого рода, рівнож дерева тінисті, корчі оздібні, рожі, виногради, живоплоти і т. п. Пишіть по цінник. 21,25
DMYTRO SHABAN,
NURSERY
WILLIMANSETT, MASS.

ДОЛЯРИ
НА СВЯТА до краю, перешле почтою чи телеграфічно, і виплатить Вашій родині в краю під повною гарантією американськими долярами наше Бюро.
ШИФКАРТИ, пашпорти, справи нотаріяльні це наша спеціяльність.
ДОМИ, лоти та прочі реальности до набуття за посередництвом нашого Бюра, спробуйте а не пожалуєте, коли зголоситесь до нас.
Точність, ретельність, це наш дивіз.
Зголошуйтесь особисто чи листовно до:
FOREIGN INFORMATION BUREAU,
86 East 4th Street,
NEW YORK, CITY.
Г. Климкович, власт.

ПАНІ І. С. КОЧАРСЬКА ЛИШАЄ ШПИТАЛЬ.
Ніхто не думав, що вона виздоровіє. Кажуть, що нема чудів, однак історія сеї женщини, котрої чоловік є фаєрбосом в майні № 4, справді чудна. Вони приїхали до Америки тому 10 літ і її чоловік працював тут майже шість літ. Мають четверо гарних дітий і вона дуже дбала за них як також за дім. Однак прийшов день, коли вона не могла робити більше, позаяк чула біль в жолудку, що з часом дуже її долягало. Відтак положилася до ліжка а її дітий не було кому обійти. Гроші, які були заощаджені, пішли на медицини і докторів, відтак помагали приятелі, однак що не роблено, виглядало, що вона мусить іти. Вкінци дано її до шпиталя. Її чоловік відвиджував її що неділі і приносив її богато газет, бо в шпиталі вона могла дістати лише англійські. В одній з газет побачила оголошенне за лікарство на солітера, та його познаки, що як раз відповідало її хоробі. Сейчас післала вона по сю медицину так що навіть доктори про се нічого не знали та вжила її. Результат був: вининенне 40 фітів солітера. Розуміється, доктори сказали, що вони знали, що її долягає і так дальше, однак вона каже, що коли би була не побачила сього оголошення в часописі, була би вже в гробі.

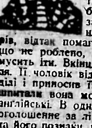

Богато мущин, женщин і дітий нераз лічиться безуспішно на инші хороби, коли їх правдива слабість є сей монстер солітер. Правдиві познаки його суть відпадки частями, похожі знаки, втрата апетиту, обложений язик, горячка, біль хребта і ніг, завороти, біль голови, умлівання від порожного жолудка, темні знаки під очима. Жолудок тяжкий, чутте повзаня в жолудку і кишках. Жовта шкіра, утрата ваги, нездібний віддих. Нема охоти до життя, праці, нема амбіції, все лінивий. Епилептичні напади знані як причина пробака, який нераз доростає 50 фітів. Солітер повзучий до гортанки, може задусити свою жертву. Позбудьтеся його заким незапізно. Замовте лікарство Laxtan днесь, яке вишлеся Вам по одержанню $10.48 через Laxal Med. Co., 548 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. Laxtan є нешкідливий, не продається по аптиках. — Подайте [illegible]